

temmelig overbejende Ønske om, at vi endelig maa faa et Resultat ud af de mange-arrige Overbejelsler og Forhandlinger. I det andet Ting er Forslaget blevet enstemmig vedtaget; i det Udvalg, der var nedsat, var man, baade fra Højre og Venstre, ganske enig om at anbefale Loven til Vedtagelse, og ved 3dje Behandling blev den som nævnt enstemmig vedtagen. Jeg haaber, at Lovforslaget ligeledes i dette Ting vil finde Vedtagelse, idet jeg tror at turde sige, at hvilke Meninger man end kan have om Enkeltigheder, er det ubestrideligt, at Forslaget, som det foreligger, indeholder et Fremskridt, jeg mener et ret væsentligt Fremskridt. — Lovforslagets Indhold omfatter 3 Hovedpunkter, og alle ere formentlig enige om at billige disse Hovedpunkter. Der kan være delte Meninger, om det ikke var rigtigt at gaa videre; men selve Lovens Indhold tror jeg finder temmelig almindelig Anerkendelse. Forslaget gaar for det første ud paa at uvide Butikslukningen fra Kl. 9 Formiddag til hele Dagen paa Søn- og Helligdage; dernæst bestemmer det, at i Fabriker og fabrikmæssig drevne Værksteder skal Arbejdet hvile Søn- og Helligdage, og for det tredje foreskriver Forslaget, at de Regler, der gælde om Butikslukning og Arbejdsfrihed om Søn- og Helligdage, ogsaa skulle gælde for Grundlovsdagen fra Kloften 12 Middag. Om disse 3 Hovedpunkter ere som sagt alle enige, men man har fra nogle Sider ønsket at gaa endnu videre. Man har saaledes ment, at Forbud mod Arbejde paa Søn- og Helligdage ikke burde begrænses til Fabriker og fabrikmæssig drevne Værksteder, men udvides til at omfatte flere andre Arbejdere. Jeg for mit Vedkommende tror ogsaa, at man i Fremtiden vil komme til at udstrække Forbudet langt videre end nu, saa at saa vidt mulig alle Arbejdere faa Frihed paa Søn- og Helligdage. Men jeg tror tillige, at de Forhandlinger, som ere gaaede forud for denne Lov, have tilfulde godtgjort, at dette Spørgsmaal endnu ikke er modnet saavidt, at det vil være muligt at affatte eller formulere praktisk brugelige Regler angaaende Forbud mod alt Arbejde paa Søn- og Helligdage; man maa indtil videre blive staaende ved det Omraade, hvor det er muligt at træffe praktisk brugelige Regler, nemlig ved Fabriker og fabrikmæssigt drevne Værksteder. Og selv for dette Omraades Vedkommende har man fra alle Sider erkendt, at det var nødvendigt at træffe Undtagelser paa den Maade, at man overlader til Administrationen at udstede almindelige herhenhørende For skrifter. Det foreliggende Forslag gaar i den Henseende ud paa, at Indenrigsministeren kan

tilstede Undtagelser i 2 Retninger, for det første naar de paagældende Virksomheder ere af den Natur, at de ikke kunne drives regelmæssig, men ere indskrænkede til visse Tider af Aaret, hvad enten dette hidrører fra, at de ere afhængige af elementære Drikkræfter, eller skyldes andre Marsjager. I disse Tilfælde af uregelmæssige Virksomheder tillades det, at der finder Arbejde Sted om Søn- og Helligdage, naar det blot iagttages, at Arbejderne faa i det mindste Halvdelen af Aarets Søndage fri. For at nævne et nærliggende Eksempel skal jeg blot pege paa hele Koeulsterindustrien, hvor jo Kampagnen er indskrænket til bestemte Tider af Aaret, og paa de Tider maa man kunne bruge al den forhaandenværende Arbejdskraft mod, at Arbejderne til andre Tider af Aaret faa Søndagsfrihed. Dernæst tilstedes det Ministeren at gøre Undtagelse, naar de paagældende Virksomheder kræve uafbrudt Drift; i de Tilfælde skulde dog Arbejderne have hver anden Søndag fri, men det overlades til Arbejdsgiverne og Arbejderne at træffe anden Overenskomst, hvilken navnlig kan tænkes i den Retning, at et mindre Antal Arbejdere mod en forhøjet Betaling paatage sig, naar Driften absolut kræver det, at yde Søndagsarbejde. Saa vidt jeg har fulgt de foregaaende Forhandlinger, har jeg ikke set, at der har været nogen væsentlig Uoverensstemmelse angaaende disse Undtagelser Nødvendighed, og jeg tror ogsaa, at den Formulering, som Lands tingets Udvalg har givet Undtagelserne, maa siges at være heldig. — Man har, som det er bekendt fra tidligere Forhandlinger her i Tinget, ønsket at tage Valgdagen med paa denne Lov. Det er ikke lykkes at faa nogen Overenskomst i den Retning, og jeg finder ogsaa, at det maa erkendes, at en Bestemmelse om Valgdagen ikke ret hører hjemme paa en Lov som denne, men naturligt afgøres, naar vi komme til Valglovens Revision. Dernæst maa det indrømmes, at alle de Forslag, der hidtil have foreligget angaaende Valgdagen, have været formulerede saaledes, at det egentlig har været umuligt at vedtage dem. Dette gælder ogsaa det senest i det andet Ting fremkomne Forslag, som gik ud paa, at Reglerne om Butikslukning og om Forbud mod Arbejde i Fabriker paa Søn- og Helligdage ogsaa skulde gælde paa Valgdagen. Jeg kan ikke se andet, end at et saadant Forbud vilde være i højeste Grad irrationelt. Thi hvilke Grunde kan gives for, at det skulde være forbudt f. Eks. Butikdrengene at arbejde i Butikken paa en Valgdag, og er der Mening i at forbyde Fabriksarbejdere at arbejde paa en Valgdag, naar